

Gönderim Tarihi: 15.06.2015 Kabul Tarihi: 04.08.2015

ÇEVRE HAKKININ ÖZNESİ OLARAK YEREL BASIN: BURDUR ÖRNEĞİ

Murat KAYIKÇI*

THE LOCAL PRESS AS SUBJECT OF RIGHT TO ENVIRONMENT: A CASE STUDY OF BURDUR

Öz

Toplumsal sorunların çözümünde siyasal iktidarı harekete geçirmek için, sorunun kamuoyunun gündemine gelmesi önemlidir. Bu işlevi yerine getiren aktörlerin başında basın gelmektedir. Yerel düzeydeki toplumsal sorunların gündeme gelmesinde de aynı işlevi büyük ölçüde yerel basın yerine getirmektedir. Özellikle küçük kentlerde, yerel basının kamuoyunun gündemine getirdiği sorunların yerel yönetimlerin, üniversitelerin ve diğer kamu ve özel kuruluşların dikkatini çektiği ve bunun, sorunun çözümüne yönelik adımların atılmasına yol açtığı gözlenmektedir. Bu çalışmada yerel basın, çevre haklarının bir öznesi olarak ele alınmaktadır. Bu bağlamda, çevre sorunlarını kamuoyunun gündemine getirme işlevi açısından değerlendirilerek çevre hakkının gerçekleştirilmesindeki rolü tartışılmaktadır. Bu çerçevede, örnek olarak seçilen Burdur kentinde yayımlanan yerel gazetelerdeki çevre haberleri incelenmekte ve içerikleri analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevre hakkı, yerel basın, Burdur

Abstract

To mobilize political power in the solution of social problems, it is important to arrive on the public agenda the issue. Then comes the beginning of actors fulfilling this function. The same function in the agenda of social problems at the local level is largely in place to bring the local press. Especially in small towns, the local governments of the problems brought to the attention of the public in the local press, universities and other public and drawn the attention of private enterprise and it is observed that leads to the steps taken to solve the problem. In this study, the local press is considered as a subject of environmental rights. In this context, the role of the environment in the realization of the right to be

* Doç.Dr., Mehmet Akif Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, e-posta: mkayikci@mehmetakif.edu.tr

evaluated in terms of function to bring environmental issues into the public agenda are discussed. In this context, Burdur selected sample being examined environmental news in local newspapers published in the city and the contents are analyzed.

Keywords: Right to environment, local press, Burdur

1. Giriş

Çevre sorunlarının yaşamı tehdit eder hale gelmesi, bu sorunlara yönelik çabaları artırmış, bu çabalar ise çevre hakkı, sorumluluğu ve buna ilişkin ödevlerin tanımlanması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Çevre hakkı bir insan hakkı olarak tüm insanlara, bugünkü ve gelecek kuşaklara tanınan ve giderek genişleyen bir hak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çevre hakkı, yalnızca bir hak olmayıp beraberinde bir takım yükümlülükleri, ödevleri, başka bir deyişle sorumluluğu da getirmektedir. Ayrıca bu hakkın gerçekleşmesi için haber alma hakkı, katılım olanaklarının varlığı gibi bazı ön koşulların da gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu ön koşullardan haber alma hakkının gerçekleşmesi için, öncelikle çevreye ilişkin idari faaliyetlerden yurttaşları haberdar etmesi, bilgilendirmesi devletin görevidir. Ancak bu konuda basın da çevreye ilişkin haberler yaparak kamuoyu oluşturmakta ve çevre hakkının gerçekleştirilmesinde rol üstlenmektedir. Çevre sorunları kamuoyunda gündeme gelince, idare bu sorunun çözümü konusunda adım atmaktan kaçınmamaktadır. Yerel ölçekte de yerel basın aynı işlevi yerine getirebilmekte, yerel yöneticiler kamuoyu baskısından kurtulmak için çevre konusunda harekete geçme gereksinimi duymaktadırlar.

Bu çalışma çevre hakkı ve sorumluluğunun bütün insanlar, kuruluş ve toplulukları kapsamı olgusundan yola çıkarak yerel basını, çevre hakkının öznesi olarak ele almaktadır. Çalışmanın amacı yerel basının çevre hakkının gerçekleştirilmesindeki rolünü ortaya koymaktır. Bu amaçla Burdur'daki yerel gazetelerde yer verilen çevre haberleri incelenecektir.

Bu çerçevede çalışmada öncelikle çevre hakkı kavramı ortaya konulacak, daha sonra ise basın ve çevre hakkı ilişkisi ele alınacaktır. Sonrasında ise Burdur'da yerel basın ve çevre hakkı konusu üzerinde durularak yapılan araştırmanın bulguları ortaya konacaktır. Son olarak ise, yapılan araştırmanın bulguları dikkate alınarak bir sonuçlar üzerinde bir değerlendirme yapılacaktır.

2. Çevre Hakkı Kavramı

İnsan haklarının gelişimine bakıldığında üç evreye tanık olunduğu görülmektedir. Bunlardan birincisi, kökeni 17. ve 18. Yüzyıldaki doğal hukuk öğretisi ve bireyciliğe dayanan “kişi özgürlükleri ve siyasal haklar”dan oluşan birinci kuşak haklardır. İkincisi, 19. Yüzyıldaki toplumsal mücadeleler sonucu elde edilen, siyasal ve ekonomik haklardan oluşan ikinci kuşak haklardır. Üçüncü kuşak hakları dayanışma hakları olarak tanımlanan haklardır (Kaboğlu, 1994:28-31). Dayanışma hakları insanlığın ortak çabası ile gerçekleştirilmesi mümkün olan barış hakkı, gelişme hakkı ve çevre hakkı gibi haklardan oluşmaktadır (Kaboğlu, 1996:13-19).

Bir haktan -çevre hakkından- söz edildiğinde, bu hakkın öznelere yani hem hakkın yararlanıcı ve kullanıcıları, hem de bu hakka ilişkin ödev ve sorumluluğu paylaşanlar anlaşılmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde hakkın yararlanıcılarının; bireyler, kamusal ve özel kuruluşlar ile topluluklar, devletler ve halklar ve gelecek kuşaklar olduğu görülür. Sorumluları ise, bireyler, tüzel ve diğer kamusal ve özel kuruluş ve topluluklar ve devletler olarak sayılıp sınıflandırılabilir (Keleş-Ertan, 2002:83-91).

Çevre hakkının konusu, insan ve diğer canlıların “yaşam çevresi”dir. Bu bağlamda insan, hayvanlar ve bitkiler, canlılarla etkileşim halinde olan cansız varlıklar ve ekosistem çevreyi oluşturan unsurlar çevre hakkının konusunu oluşturmaktadır (Keleş-Ertan, 2002:79-82).

Çevre hakkının gerçekleştirilmesi, başka bir deyişle çevrenin korunması ve geliştirilmesi, çevre hakkı ile birlikte üç hakkın gerçekleştirilmesi olanağının tanınmasını gerektirmektedir. Bunlar; katılma hakkı, başvuru hakkı ve haber alma hakkıdır.

Katılma hakkının gerçekleştirilebilmesi için ön koşul katılıma olanak tanıyan katılımcı demokratik bir rejimin¹ varlığı (Turgut, 1998:300-301) ve çevre için eğitimidir. Çevre için eğitim, yerel toplumlarda soruna dayalı çalışmalarda bireyin toplumsal okuryazarlığa sahip olmasını ve yönetime geniş bir halk katılımını ifade etmektedir (Geray, 2002:294). Çevre için eğitim ile yurttaşların çevre konusundaki kararlara yön verebilmeleri, yani eyleme dönük olmaları hedeflenmektedir (Kayıkçı, 2003:250-252). Ayrıca

¹ Katılımın gerçekleşebilmesi için, başka bir deyişle bireylere tanınan olanakların gerektiği gibi kullanılabilmesi için, özellikle düşünceyi açıklama, toplantı, gösteri ve örgütlenme gibi özgürlükler başta olmak üzere bütün hak ve özgürlüklerin tam olarak sağlanmış olması gerekli görülmektedir (Turgut, 1998:300).

çevre için eğitimin eyleme dönük olması temelde siyasal bilinçle ilgili olduğundan, bu bilinci oluşturacak yönde, başka bir deyişle katılımcı demokrasiyi benimseten bir siyasal toplumsallaşmanın gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir (Kayıkçı, 2005:72). Çevre için yurttaşların katılımı bir müdahale yetkisi olmaktan çok, kendini dinletme, sesini duyurmayı ifade etmektedir. Katılma hakkı; tepki gösterme, birlikte hazırlık çalışması, danışma, kararlara katılma ve çevrenin yönetimine katılma biçimlerinde olabilmektedir (Kaboğlu, 1996:105-111).

Başvuru hakkı, bireye ya da gruba çevresel zararı önlemek, durdurmak ya da zararın giderilmesini sağlamak amacıyla hak arama özgürlüğünün kullanılmasıdır. Bu hak idari makamlara başvuru biçiminde olabileceği gibi, adli ve idari yargı organlarına başvuru biçiminde de olabilir (Kaboğlu, 1996:115-133). Gerçek kişiler gibi tüzel kişiler de hem idari makamlara başvuruda bulunabilir (Topçuoğlu, 1998:152), hem de idari ve adli yargıda dava açabilir.

Haber alma hakkı yalnızca çevre konusunda yurttaşların bilgilendirilmesini içermemekte, aynı zamanda idari faaliyetlerle ilgili belgelere ulaşabilme ve bunları inceleyebilmeyi de içermektedir (Turgut, 1993:65-69). Uygulamada idari makamlar haber alma hakkına aykırı davranabilmektedir. Böyle durumlarda ise yurttaşların çevre ile ilgili konulardan haberdar olmasını sağlayacak başka kurumlara gereksinim duyulmaktadır. Bunların başında basın gelmektedir.

3. Basın ve Çevre Hakkı

Basın birçok farklı anlamda kullanılan bir kavramdır. Ancak, terminolojik, etimolojik ve basın özgürlüğünün ortaya çıkışı dikkate alındığında bu sözcüğün daha çok kitap, gazete ve dergi gibi basılan ve basılarak çoğaltılan kitle iletişim araçlarını anlatmak için kullanıldığı görülmektedir (Salihpaşaoğlu, 2007:13). Bu çalışmada ise basın günlük gazete anlamında kullanılmıştır.

Basın tarihine bakıldığında, basının özellikle 17. Yüzyıldan sonra bireyci, özgürlükçü, eşitlikçi ve demokratik katılmaya yönelik bir ekonomik yapılanmaya uygun bir gelişim seyri izlediği görülmektedir. Basın yalnızca gerçeğin aranması bakımından değil, aynı zamanda kendi kendini yönetme bağlamında demokrasinin hayata geçirilmesi bakımından da önemi büyüktür (Salihpaşaoğlu, 2007:13). Ancak basının işlevlerini tam ve doğru olarak yerine getirebilmesi için basın özgürlüğünün varlığı gereklidir.

Bu bağlamda çevre hakkı ve basın ilişkisi şöyle değerlendirilebilir. Gerçeğin aranması açısından bakıldığında basının, çevre sorunlarının kitlelere duyurulmasında oldukça önemli bir role sahip olduğu görülür. Sözelimi küresel düzeyde çevre felaketlerinin, çevre koruma faaliyetlerinin, çevre sorunları konusundaki çözüm arayışlarının tüm dünyaya duyurulması hep basın sayesinde olmuştur (Güneş-Coşkun, 2004:20). Ülkemizde de örneğin Çernobil Nükleer santral kazası, Bergama çevre direnişi, Gökova termik santrali davası gibi çevre haberlerinin halka duyurulması basın aracılığıyla mümkün olabilmektedir.

Demokrasi ve kendi kendini yönetme bakımından ise basının, halkın haber almasını, bilgilenmesini sağlayarak ve bu konuda kamuoyu oluşturarak, yurttaşların katılım hakkını kullanmalarına yol açması ve bunun sonucunda da çevre hakkının hayata geçirilmesini sağlaması mümkündür.

4. Burdur'da Yerel Basın ve Çevre Hakkı

Yerel basın Türk basın literatüründe İstanbul ve Ankara dışında çıkan yerel gazeteleri anlatmak için kullanılmaktadır. Yerel gazeteler, daha çok yerel konulara yer vermeleri bakımından ulusal gazetelerden ayrılmaktadır (Topuz, 2003:381).

Yerel basının, yerel haberi ulusal basına göre daha ayrıntılı inceleyebilme, kent aktörlerini daha iyi tanıdığı için daha doğru habercilik yapabilme, yereldeki yöneticilerin kararlarını denetleyebilme ve eleştirebilme özellikleriyle kent yaşamında önemli etkileri bulunmaktadır. Ancak ekonomik olarak kendi ayakları üzerinde durabilecek bir yapıya çoğunlukla sahip olamayan yerel basın, büyük ölçüde devletten aldığı ilan gelirlerine bağımlı durumdadır. Bu da yerel basının özgürlüğünü zedeleyerek halkın haber alma olanaklarını kısıtlamaktadır. Böyle bir yapıda, yerel gazetelerin iktidarla iyi geçinme, başka sektörlerde de faaliyet gösterme, siyasi ve ekonomik çıkar elde etmek için faaliyet gösterme gibi özgürce basın işlevlerini yerine getirmelerine engel olacak arayışlara girdikleri görülmektedir (Atçeken, 2013:16-19).

Bu çerçevede Burdur'daki yerel basına bakıldığında, Burdur'un büyüklüğü² ve kentte basılan gazeteler dikkate alındığında, gazetelerin kendi ayakları üzerinde duracak bir ekonomik yapıda olduğunu söylemek

² 2013 yılı verilerine göre Burdur ili nüfusu büyüklük olarak 257267 değeri ile Türkiye'de 65. sırada gelmektedir (TÜİK, 2014:12).

güçleşmektedir. Dolayısıyla basın özgürlüğünü kısıtlayan bu durumun çevre hakkı bakımından da bir engel teşkil edebileceği düşünülebilir.

4.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada Burdur’da basılan yerel gazetelerdeki çevre haberlerinden yola çıkarak yerel basının çevre hakkının hayata geçirilmesindeki rolünün ortaya konulması amaçlanmaktadır. Literatürde haber analizlerinde iki temel yöntemin izlendiği görülmektedir. Bunlardan biri kaynağını yorumsamacı (hermönetik) gelenekten alan söylem analizi³, diğeri ise pozivitizme dayanan içerik analizi çalışmalarıdır⁴. Bu çalışmada ise içerik analizine dayalı bir çözümleme yapılmaktadır. İçerik analizi, birtakım araç ve teknikler kullanılarak belirlenmiş söylem örneklerinin çözümlenmesi esasına dayanmaktadır (Bilgin, 2006:1).

Bu çerçevede çalışmada Burdur’da düzenli basılan ve verilerine ulaşılabilen dört gazetenin tamamı analiz kapsamına alınmıştır (Bk. Tablo.1).

Tablo 1. Burdur’da Yayımlanan Yerel Gazeteler

No	Gazete	Yayın periyodu	Kuruluş Yılı	Fiyatı (2015)	Sayfa Sayısı
1	Akçagazete	Haftalık	2010	10 krş	6
2	Çağdaş Burdur	Pazartesi hariç günlük	2004	35 krş	8
3	Burdur Yeni Gün	Pazartesi hariç günlük	1954	20 krş	8
4	Ses 15	Pazartesi hariç günlük	1999	25 krş	8

Tablo.1’de görüldüğü üzere araştırma kapsamında dört gazete örneklem olarak seçilmiştir. Bunlardan biri haftalık, diğer üçü ise bir gün (pazartesi) hariç günlük çıkan gazetelerdir. Biri (Burdur Yeni Gün) dışında kuruluş tarihleri yirmi yıldan azdır. Gazete fiyatları 10 kuruş ila 35 kuruş, sayfa sayıları ise 6 ila 8 sayfa arasındadır.

³ Söylem analizi konusunda (Hajer, 2005), (van Dijk, 2001), (Fairclough, 2001), (Fowler, 1991) ve (Torfing, 1999), Türkiye’de uygulanmış söylem analizi örnekleri için ise, (Dursun, 2004), (Kayıkçı, 2012) ve (Devran, 2010) çalışmalarına bakılabilir.

⁴ İçerik analizi konusunda ve örnek uygulamalar için (Gökçe, 2001), (Bilgin, 2006) ve (Kayıkçı, 2003) çalışmalarına bakılabilir.

Örneklem ile birlikte analiz birimi olarak gazete haberleri, kayıt birimi olarak ise haberin başlığı ve giriş cümlesi belirlenmiştir. Haberlerin kodlanması (sınıflandırılması), önce çevre ve diğer haberlerin ayrılması, sonra da çevre haberlerinin türlerine göre sınıflandırılması biçiminde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada içerik analizinin yanında ayrıca dört yerel gazetenin sahibi, yazı işleri müdürü ya da haber editörleri ile görüşme (mülakat) yapılarak veri zenginliği elde edilmeye çalışılmıştır.

4.2. Araştırmanın Bulguları ve Yorumu

Araştırma kapsamında dört yerel gazetede 2015 haziran ayı itibariyle yayımlanmış olan son elli sayı ve bu sayılardaki haberlerin tümü taranmıştır. Bunun sonucunda Akçagazete gazetesinde 437, Çağdaş Burdur gazetesinde 1030, Burdur Yeni Gün gazetesinde 1062 ve Ses 15 gazetesinde 983 haber olmak üzere toplam 3512 haber incelenmiştir. İncelenen haberlere ilişkin gazetenin her birinin tarihi, sayısı ve toplam haber sayısı belirlenmiştir (Bk. Tablo.2).

Tablo 2. İncelenen Gazeteler ve Haber Sayıları

Gazete	İncelen gazete sayısı	İncelenen haber sayısı
Akçagazete	50	437
Çağdaş Burdur	50	1030
Burdur Yeni Gün	50	1062
Ses 15	50	983
Toplam	200	3512

Ayrıca araştırma kapsamındaki Akçagazete, Çağdaş Burdur, Burdur Yeni gün ve Ses 15 gazetelerinin sahibi, yazı işleri müdürü ya da haber editörleri ile görüşme (mülakat) yapılarak çevre, çevre sorunları ve çevre hakkı ile ilgili düşünceleri alınmıştır.

Bu çerçevede araştırmanın bulguları, Burdur'daki gazetelerin yöneticilerinin çevre hakkı ile ilgili görüşleri, Burdur'daki gazetelerin haberlerinde çevre haberlerinin ağırlığı ve Burdur'daki gazetelerin çevre haberlerinin içeriği olmak üzere üç başlıkta toplanabilir.

4.2.1. Burdur'daki Gazetelerin Yöneticilerinin Çevre Hakkı ile İlgili Görüşleri

Burdur'daki yerel gazetelerin yöneticileri ile yapılan görüşmelerde öncelikle yöneticilerin çevre hakkındaki genel düşünceleri saptanmaya çalışılmıştır. Yöneticilerin öncelikle –biri dışında- çevre hakkında genel olarak oldukça sınırlı bir bilgiye sahip oldukları görülmüştür. Yöneticilerin çevre ile ilgili üzerinde durdukları konular şöyle sıralanabilir:

- Çevreye duyulan gereksinim
- Çevreye bireysel ve toplumsal olarak sahip çıkmak
- Temizlik
- Sanayinin (fabrikaların) çevreyi kirletmeleri
- Burdur'un kalkınmasını ve sanayileşmesini gerçekleştirmesi gerekliliği
- Burdur Gölü'nün kuruması
- “Doğayı bozmadan” kalkınmanın mümkün olabileceği
- Çevre konusundaki bilinç ve duyarlılık eksikliği
- Mermer ocaklarının çevreyi kirletmeleri (atık ve görüntü kirliliği)

Çevre hakkı ile ilgili görüşlerine gelince, ilk olarak çevre hakkının ve sorumluluğunun (ödevinin) kime ait olduğu konusunda farklı düşünceler ortaya çıkmıştır. Kimi yöneticiler çevre hakkının ve sorumluluğun herkese ait olduğunu söylerken, kimisi Belediyeye, kimisi de “çevrenin sevdirmesi” gereğinden yola çıkarak öğretilere ait olduğunu ifade etmiştir. Buna karşın yöneticilerin tamamı çevre konusunda kendisini sorumlu olarak hissettiğini söylemiştir. Yöneticiler, gazetelerinin de çevre konusunda hak ve sorumluluğa sahip olduğu görüşündedirler. Bu çerçevede çevre haberlerine gazetelerinde yer verdiklerini, böylece halkı bilgilendirdiklerini ve çevre ile ilgili yapılan etkinliklere –sözelimi Burdur Gölü'nün kurumasına dikkat çeken Göl'e Yas belgeseline- destek olduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca gazetelerden biri (Çağdaş Burdur), geri dönüşüm konusunda Burdur Belediyesi'ni harekete geçirmek, diğeri (Ses 15) pil toplamak, bir diğeri de (Burdur Yeni Gün) çevreye verdikleri zararın önlenmesi için mermercilerle görüşerek çevre hakkına ilişkin doğrudan katılım örnekleri vermişlerdir.

4.2.2. Burdur'daki Gazetelerin Haberlerinde Çevre Haberlerinin Ağırlığı

Burdur'da yayımlanan dört gazetede ki haberlerle birlikte çevre haberlerinin de sayısı belirlenmiş, böylece çevre haberlerinin diğer haberlere göre ağırlığı ortaya konulmaya çalışılmıştır (Bk. Tablo.3).

Tablo 3. İncelenen Gazetelerde Çevre Haberlerinin Ağırlığı

Gazete	Haber sayısı	Çevre Haberi Sayısı	Çevre Haberlerinin Ağırlığı (%)
Akçağazete	437	17	3.89
Çağdaş Burdur	1030	22	2.13
Burdur Yeni Gün	1062	17	1.60
Ses 15	983	17	1.72
Toplam	3512	73	2.07

Tablo.3'te görüldüğü gibi, gazeteler çevre haberlerine oldukça az (ortalama %2.07) yer vermektedirler. Bu bulgu benzer çalışmalarla karşılaştırıldığında, Mersin'deki gazetelerin çevre haberlerine verdikleri ağırlık olan % 14'e (Atçeken, 2013:45) göre çok düşük kalmakla birlikte, çevre haberlerine ortalama %2.3 yer veren Kastamonu'daki gazetelerle (Banar, 2009:45) büyük ölçüde benzerlik göstermektedir. Burdur'daki gazeteler arasında çevre haberlerine en çok yer veren gazete %3.89 ağırlıkla Akçağazete'dir. Akçağazete'yi %2.13 ile Çağdaş Burdur, %1.72 ile Ses 15 ve %1.60 ile Burdur Yeni Gün gazeteleri izlemektedir.

4.2.3. Burdur'daki Gazetelerin Çevre Haberlerinin İçeriği

Burdur'daki yerel gazetelerin çevre haberlerinin içeriğine baktığımızda (Bk. Tablo.4) ilk olarak saptanan bulgu, gazetelerin en çok ormanların korunması ile ilgili haberlere (%27.39) yer verdiğidir. Bunu, kentsel altyapı ve çevre düzenlemesi (%23.28), çevre temizliği ve atıklar (%12.32), tarım topraklarının korunması ve erozyon (%10.95), Burdur Gölü'nün korunması ve çevre için eğitim (%8.21) ile ilgili haberler izlemektedir. Yapılan mülakatlarda çok önem verildiği ifade edilmesine karşın çevre için eğitimle ilgili haberlerin oranının bu önem ölçüsünde olmadığı (%8.21) görülmektedir. Yine aynı şekilde doğrudan çevre hakkı

(katılım, yargısal koruma) ile ilgili yalnızca iki (%1.36) habere yer verilmesi, bu konuya verilen önemin düşüklüğü ya da habere yansıtılmadığı biçiminde yorumlanabilir.

Tablo 4. İncelenen Gazetelerde Çevre Haberlerinin İçeriği

Çevre Haberi	Akça gazete		Çağdaş Burdur		Burdur Yeni Gün		Ses 15		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Çevre temizliği ve atıklar	2	11.76	1	4.54	4	23.52	2	11.76	9	12.32
Tarım Topraklarının korunması ve erozyon	2	11.76	4	18.18	2	11.76	0	0	8	10.95
Ormanların korunması	8	47.05	7	31.81	4	23.52	1	5.88	20	27.39
Kentsel Altyapı ve çevre düzenlemesi	1	5.88	7	3.81	2	11.76	7	41.17	17	23.28
Doğal Yaşamın Korunması	1	5.88	1	4.54	1	5.88	1	5.88	4	5.47
Burdur Gölü'nün korunması	2	11.76	1	4.54	2	11.76	1	5.88	6	8.21
Su kirliliği ve su hakkı	1	5.88	0	0	0	0	1	5.88	2	2.73
Çevre için eğitim	0	0	1	4.54	1	5.88	4	23.52	6	8.21
Çevre hakkı ve yargısal koruma	0	0	0	0	1	5.88	0	0	1	1.36
TOPLAM	17	100	22	100	17	100	17	100	73	100

Burdur'daki yerel gazetelerin çevre haberlerinin içeriğine tek tek baktığımızda ise, diğer üç gazete (Akça gazete, Çağdaş Burdur ve Burdur Yeni Gün) yukarıdaki değerlendirmeler bakımından birbirlerine oldukça

benzemelerine karşın, Ses 15 gazetesinin üç noktada bu benzerliği taşımadığı görülmektedir. Bu noktalardan birincisi, en çok yer verilen haber ormanların korunması ile değil –ki bununla ilgili yalnızca bir haber yapılmıştır-, kentsel altyapı ve çevre düzenlemesi (%41.17) ile ilgilidir. İkincisi, çevre için eğitim ile ilgili haberlere diğer gazetelerden çok daha fazla (23.52) yer verilmiş olmasıdır. Üçüncüsü ve sonuncusu ise diğer gazetelerde olmasına karşın, Ses 15 gazetesinde tarım toprakları ve erozyonla ilgili bir habere rastlanmamış olmasıdır.

5. Sonuç

Çevre hakkının bir öznesi olarak yerel basının konu edildiği ve bu çerçevede de Burdur'daki yerel gazetelerin çevre haberlerinin incelendiği bu çalışmada elde edilen bulgular dikkate alınarak şu saptamalarda bulunulabilir:

1. Gazete yöneticilerinin çevre hakkındaki bilgileri oldukça sınırlıdır. Çevre hakkı konusunda hak ve sorumluluk bilinci tam olarak yerleşmiş değildir. Çevre konusunda kendilerini hak ve sorumluluk sahibi olarak hissetseler de bu hak ve sorumluluğun gereğinin nasıl yerine getirileceği konusunda da sınırlı bir bilgiye sahiptirler. Ancak bu konu ile ilgili olarak çevre haberi yaptıklarını söylemeleri çevre hakkının bir önkoşulu olan haber hakkının yerine getirilmesi bakımından önemlidir.
2. Gazete yöneticilerinin bir kısmı yerel yöneticiler ve sanayicilerle görüşerek ya da geri dönüşün gibi projelerin ortağı olmak biçiminde katılım örneği vererek doğrudan çevre hakkının gereğini yerine getirmektedirler.
3. Gazetelerdeki çevre haberlerinin bütün haberler içindeki ağırlığı oldukça düşüktür. Bu bulgu bu konuda yapılan benzer araştırmaların bulgularıyla büyük ölçüde uyumludur.
4. Gazetelerde en çok ormanların korunması ile ilgili çevre haberlerine yer verilmektedir. Bunu kentsel altyapı ve çevre düzenlemesi ile ilgili haberle izlemektedir.
5. Çevre duyarlılığı ve bilincinin önemi gazete yöneticilerince vurgulanmasına karşın gazetelerde doğrudan çevre duyarlılığı ve bilincine yönelik haber sayısı oldukça sınırlıdır.

Bu saptamalardan yola çıkarak, başta gazete yöneticileri olmak üzere gazete çalışanlarının çevre için eğitimle çevre duyarlılığı ve bilincinin artırılması, haber alma, katılım ve çevre hakkının gerçekleştirilmesi bakımından önerilebilir.

Kaynaklar

- Akçagazete (2015). *Muhtelif Sayılar*. Burdur.
- Atçeken, Kandemir (2007). *Kentsel Siyaset Bağlamında Yerel Basın: Mersin Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Banar, Seçil (2009). “Yerel Basın Ne Anlatıyor?: Kastamonu Örneği”. *Kastamonu Basın Sempozyumu*. Ankara: Kastamonu Valiliği yayınları. ss. 40-50.
- Bilgin, Nuri (2006). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi*. Ankara: Siyasal Kitabevi. 2. Baskı.
- Burdur Yenigün Gazetesi (2015). *Muhtelif Sayılar*. Burdur.
- Çağdaş Burdur Gazetesi (2015). *Muhtelif Sayılar*. Burdur.
- Devran, Yusuf (2010). *Haber Söylem İdeoloji*. İstanbul: Başlık Yayın Grubu.
- Dursun, Çiler (Ed.) (2004). *Haber Hakikat ve İktidar İlişkisi*. Ankara: Elips Kitap.
- Fairclough, Norman (2001). “The Discourse of New Labour: Critical Discourse Analysis”. *Discourse as Data: A Guide for Analysis*. Ed. M. Wetherell. London: Sage.
- Fowler, R. (1991). *Language in the News: Discourse and Ideology in the Press*. London-New York: Routledge.
- Geray, Cevat (2002). *Halk Eğitimi*. Ankara: İmaj Yayınları. 3. Bası.
- Gökçe, Orhan (2001). *İçerik Çözümlemesi*. Konya: Selçuk Üniversitesi Yaşatma ve Geliştirme Vakfı Yayınları. 3. Baskı.
- Güneş, Yusuf- Coşkun, Aynur Aydın (2004). *Çevre Hukuku*. İstanbul: Kazancı Kitap.
- Hajer, Maarten A. (2005). *The Politics of Environmental Discourse: Ecological Modernization and the Policy Process*. Oxford: Oxford University Press.
- Kaboğlu, İbrahim (1994). *Özgürlükler Hukuku, İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı Üzerine Bir Deneme*. İstanbul: Afa Yayıncılık.
- Kaboğlu, İbrahim (1996). *Çevre Hakkı*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları. 3. Baskı.
- Kayıkcı, Murat (2003). “Türkiye’de ‘Çevre İçin Eğitim’ ve Katılım”. *Mülkiye*. Cilt: XXVII. Sayı: 240. ss. 247-267.

- Kayıkçı, Murat (2005). “Siyasal Toplumsallaşma Açısından ‘Çevre İçin Eğitim’”. *Journal of Qafqaz University*. Number 15. Spring. ss. 71-81.
- Kayıkçı, Murat (2012). *Çevre ve Kalkınma Söylemi*. Ankara: Orion Kitabevi.
- Keleş, Ruşen- Ertan, Birol (2002). *Çevre Hukukuna Giriş*. İmge Kitabevi Yayınları.
- Salihpaşaoğlu, Yaşar (2007). *Türkiye’de Basın Özgürlüğü*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ses 15 Gazetesi (2015). *Muhtelif Sayılar*. Burdur.
- Topçuoğlu, Metin (1998). *Çevre Hakkı ve Yargı*. Ankara: Türkiye Çevre Vakfı Yayını.
- Topuz, Hıfzı (2003). *Türk Basın Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Torfing, J. (1999). *The New Theories of Discourse*. Oxford: Blackwell.
- Turgut, Nükhet (1993). *Çevre ve Yurttaşlar*. Ankara: Savaş Yayınevi.
- Turgut, Nükhet (1998). *Çevre Hukuku*. Ankara: Savaş Yayınevi.
- TÜİK (2014). *Seçilmiş Göstergelerle Burdur 2013*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.
- Van Dijk, Teun (2001). “Critical Discourse Analysis”. *Handbook of Discourse Analysis*. Ed. D. Schiffrin, D. Tannen and H. E. Hamilton. London: Blackwell.

